

SAOPŠTENJE 170/2022

Datum objave:
 14.12.2022.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Treći kvartal 2022.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za treći kvartal 2022. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

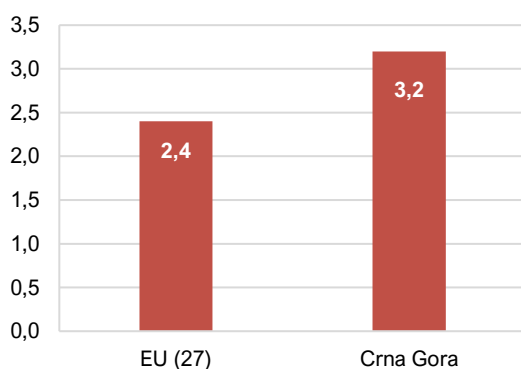
Bruto domaći proizvod Crne Gore u trećem kvartalu 2022. godine iznosio je 1 824,1 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 598,9 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u trećem kvartalu 2022. godine iznosila je 3,2%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IIIQ 2022 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	1 824,1
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 650,4
Stopa nominalnog rasta, %	14,1
Stopa realnog rasta, %	3,2

Grafik 1. Realne stope rasta za IIIQ 2022, u %

Grafik 2. Realne stope rasta IQ 2020 - IIIQ 2022, u %

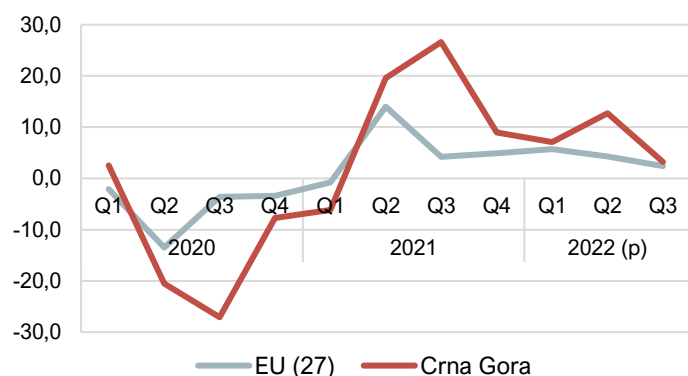

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIIQ 2021	IIIQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 208 178	1 470 426
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	972 026	1 218 834
1.2	1.2 Potrošnja države	236 152	251 591
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	286 186	314 079
3	3 Promjene u zalihama	73 595	124 245
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	30 915	-84 631
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	946 360	1 167 450
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	915 445	1 252 081
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 598 873	1 824 120

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIIQ 2021	IIIQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	75,6	80,6
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	60,8	66,8
1.2	1.2 Potrošnja države	14,8	13,8
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	17,9	17,2
3	3 Promjene u zalihama	4,6	6,8
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	1,9	-4,6
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	59,2	64,0
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	57,3	68,6
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

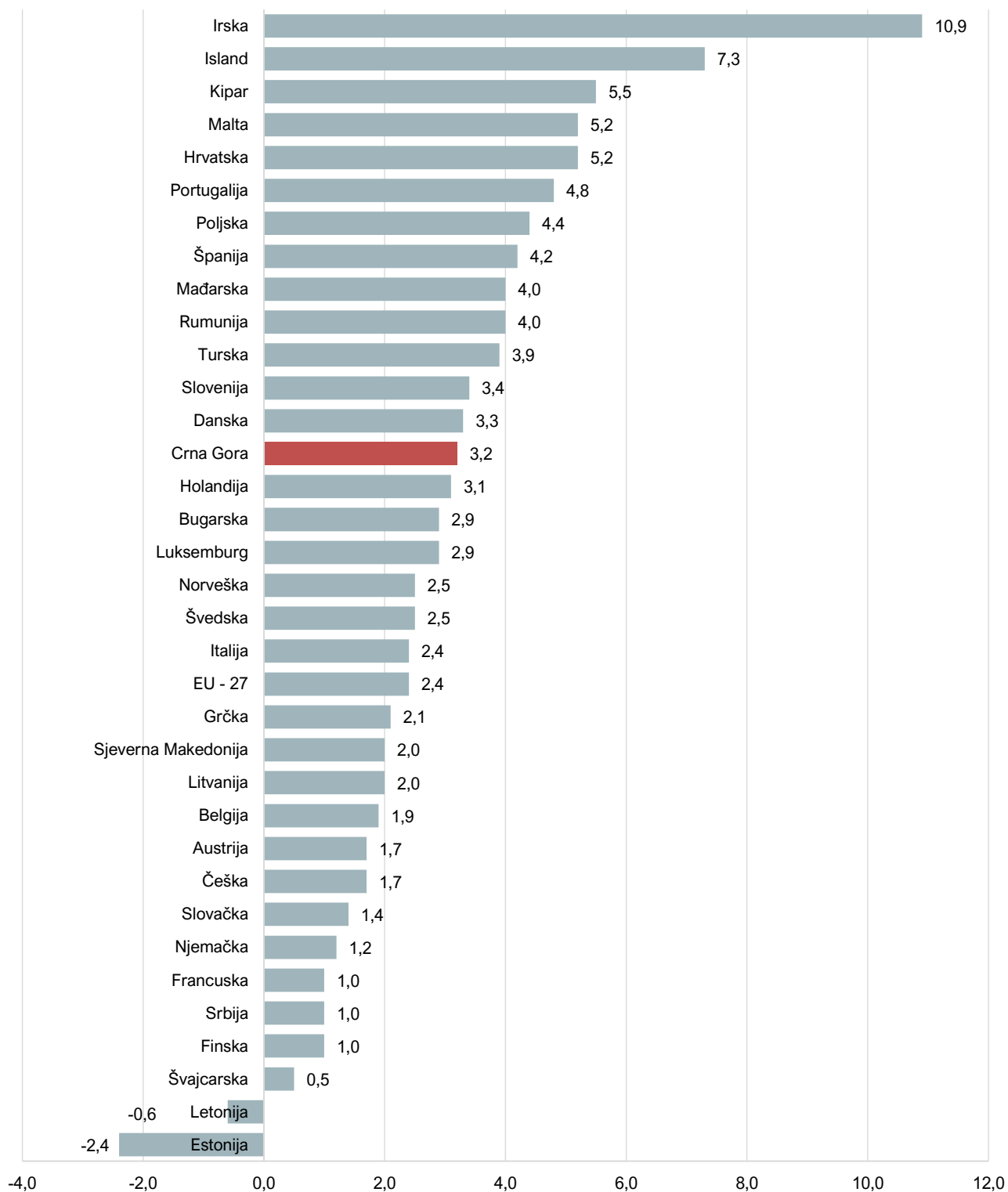
Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIIQ 2021	IIIQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 176 853	1 309 391
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	935 385	1 067 083
1.2	1.2 Potrošnja države	241 468	242 308
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	264 952	263 100
3	3 Promjene u zalihama	72 290	135 536
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	19 023	-57 626
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	864 291	976 991
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	845 268	1 034 617
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 533 118	1 650 401

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIIQ 2021	IIIQ 2022 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	76,8	79,3
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	61,0	64,7
1.2	1.2 Potrošnja države	15,8	14,7
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	17,3	15,9
3	3 Promjene u zalihama	4,7	8,2
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	1,2	-3,5
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	56,4	59,2
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	55,1	62,7
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled realnih stopa rasta BDP-a za IIIQ 2022, u %

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)